

Brusel 6. května 2019
(OR. en)

8653/19

EDUC 214
SOC 321

POZNÁMKA

Odesílatel: Generální sekretariát Rady
Příjemce: Výbor stálých zástupců / Rada

Předmět: Příprava politické rozpravy v rámci květnového zasedání Rady pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport na téma „Budování budoucnosti Evropy: příspěvek vzdělávání a odborné přípravy k posílení sociální soudržnosti“
– politická rozprava
(veřejné jednání podle čl. 8 odst. 2 jednacího řádu Rady)
[na návrh předsednictví]

Po konzultaci s Výborem pro vzdělávání vypracovalo předsednictví příložený diskusní dokument jako základ pro politickou rozpravu, která proběhne na zasedání Rady pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport konajícím se ve dnech 22. a 23. května 2019.

Budování budoucnosti Evropy: příspěvek vzdělávání a odborné přípravy k posílení sociální soudržnosti

Diskusní dokument předsednictví

Sociální summit, který se konal dne 17. listopadu 2017 ve švédském Göteborgu, byl věnován úloze vzdělávání a kultury. U této příležitosti prezentovala Komise vizi Evropského prostoru vzdělávání do roku 2025. V této souvislosti bylo v závěrech Evropské rady ze dne 14. prosince 2017¹ uznáno, že vzdělávání a kultura „mají zásadní význam při budování inkluzivních a soudržných společností a k udržení naší konkurenceschopnosti“. Zároveň Evropská rada vyzvala Komisi, Radu a členské státy, aby prozkoumaly možná opatření, pokud jde o „potřebu inkluzivního přístupu ke vzdělávání a odborné přípravě založeného na celoživotním učení a na inovacích“.

V návaznosti na tuto výzvu jsou v obou balíčcích týkajících se vzdělávání, které navrhla Komise, stanoveny hlavní směry pro Evropský prostor vzdělávání.

Dne 22. května 2018 přijala Rada jakožto subjekt s řídicí úlohou v této oblasti závěry² o směřování k vizi Evropského prostoru vzdělávání. V úvodu závěrů se připomíná sociální rozměr vzdělávání a vyzdvihuje první zásada Evropského pilíře sociálních práv, která stanoví, že každý má právo na kvalitní a inkluzivní všeobecné a odborné vzdělávání a celoživotní učení, aby si udržel a nabyl dovednosti, které mu umožní účastnit se plně na životě společnosti a úspěšně zvládat přechody na trhu práce.

¹ Dokument EUCO 19/1/17 REV 1.

² Úř. věst. 195, 7.6.2018, s.7.

Rada dále zdůraznila klíčovou úlohu vzdělávání a kultury, pokud jde o sbližování Evropanů, a jejich význam pro budoucnost jednotlivců, jakož i pro Unii jako celek. Vyzvala členské státy, aby pokračovaly v úvahách o sdílené vizi Evropského prostoru vzdělávání a jeho spojitostech se strategickým rámcem spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy v období po roce 2020, přičemž zdůraznila, že stávající rámec (ET 2020) poskytl cenný základ pro stanovení společných priorit a pro podporu členských států při modernizaci jejich systémů vzdělávání a odborné přípravy.

Stejně tak sdělení Komise s názvem *Posilování evropské identity prostřednictvím vzdělávání a kultury*³ stanoví vizi Evropského prostoru vzdělávání a zároveň zdůrazňuje, že vzdělávání a kultura jsou nejlepším řešením z hlediska posilování naší evropské identity a umožňují lépe pochopit, co znamená být Evropanem. Naše tradice, historie a kulturní dědictví, které jsou hlavní podstatou toho, jaká je naše civilizace, představují pevné základy, na nichž bychom měli jako Unie stavět. Lepší vzájemné poznání a jednotný postoj založený na zásadách demokracie a solidarity nám může pomoci zajistit udržitelnou a bezpečnou budoucnost pro Evropu.

Instituce vzdělávání a odborné přípravy jsou místy, kde se setkává společnost, společenství a rodina. Skupina odborníků pro evropské vzdělávání a odbornou přípravu (jež byla pověřena podporou přípravy strategického rámce spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy v období po roce 2020) ve své práci věnované inkluzi a občanství vyzdvihla úlohu škol jakožto komunitního prostoru, který slouží jako propojovací bod mezi různými společenstvími a službami, jako jsou oblast zdraví a péče.

³ COM(2017) 673 final.

V uvedené zprávě byl rovněž uznán význam snášenlivosti a inkluze v kontextu výchovy k občanství, zejména z hlediska potírání populistického a extremistického pohledu na svět. Na zasedání konaném ve dnech 1. a 2. dubna v Temešváru jednali generální ředitelé odpovědní za školní vzdělávání o „otevírání škol Evropě“ jakožto o významné příležitosti pro nás všechny: činitele s rozhodovacími pravomocemi, učitele a vedoucí pracovníky škol, pokud jde o přispění k budoucnosti Unie tím, že se zajistí, že hodnoty a demokratické zásady EU zůstanou ústředním bodem našich systémů vzdělávání. Účastníci vyzdvihli důležitost výukových postupů, prostředí participativního učení a demokratických postupů přijímání rozhodnutí na školách. Rovněž iniciativa „Evropské univerzity“, která je klíčovým prvkem Evropského prostoru vzdělávání a hybatelem změn v kontextu vysokoškolského vzdělávání v Evropě, spočívá ve výrazné kombinaci excelence a inkluze, a to z hlediska zeměpisného i společenského, a zároveň posiluje identitu EU.

Doporučení Rady o podpoře společných hodnot, inkluzivního vzdělávání a evropského rozměru ve výuce⁴ zdůrazňuje, že je nutné „*posilovat sdílení společných hodnot uvedených v článku 2 Smlouvy o Evropské unii od raného věku a na všech úrovních a ve všech formách vzdělávání a odborné přípravy v celoživotní perspektivě s cílem posílit sociální soudržnost a pozitivní a inkluzivní pocit sounáležitosti na místní, regionální, celostátní a unijní úrovni*“. Doporučení uvádí, že podpora inkluzivního vzdělávání pro všechny účastníky vzdělávání by mohla být dosažena především: „*začleněním všech účastníků vzdělávání do kvalitního vzdělávání od raného dětství a v průběhu celého života; poskytováním nezbytné podpory všem účastníkům vzdělávání v souladu s jejich konkrétními potřebami, včetně studentů pocházejících ze znevýhodněného socioekonomického prostředí či z rodin migrantů, osob se zvláštními potřebami a nejnadanějších studentů; usnadněním přechodu mezi různými směry a úrovněmi vzdělávání a umožněním poskytování náležitých poradenství pro volbu školy a povolání*“.

⁴ Úř. věst. 195, 7.6.2018, s. 1.

V průběhu bulharského a rakouského předsednictví přijala Rada doporučení o podpoře společných hodnot, inkluzivního vzdělávání a evropského rozměru ve výuce, závěry Rady o směřování k vizi Evropského prostoru vzdělávání a doporučení o podpoře automatického vzájemného uznávání kvalifikací získaných v rámci vysokoškolského vzdělání a vyššího sekundárního vzdělání a odborné přípravy a výsledků z období studia v zahraničí.

Konkrétní pokyny k podpoře inkluzivního prostředí pro učení a výsledků pak poskytují doporučení Rady o komplexním přístupu k výuce a studiu jazyků a doporučení Rady o vysoce kvalitních systémech předškolního vzdělávání a péče, jejichž návrhy předložila Evropská komise přesně před rokem a které jsou uvedeny na pořadu tohoto zasedání Rady za účelem přijetí.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti se ministři vyzývají, aby zvážili problematiku rozvoje Evropského prostoru vzdělávání do roku 2025, zejména pokud jde o posílení sociální soudržnosti. V této souvislosti se předkládají tyto orientační otázky:

Otázky

1. Jaké další kroky je třeba podniknout, pokud jde o evropskou spolupráci v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, aby byl dosažen cíl, jímž je vytvoření Evropského prostoru vzdělávání do roku 2025?

2. Jaké projekty či postupy zaměřené na podporu kultury vzdělávání založené na společných hodnotách a na posílení sociální soudržnosti jsou ve vaší zemi nejúspěšnější? Jak může spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy na evropské úrovni posílit tuto kulturu vzdělávání u účastníků vzdělávání všech věkových kategorií?